

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Філологічний факультет

Кафедра методики викладання германських мов

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Виробнича практика (педагогічна)

(повна назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Галузь знань: **01 Освіта/Педагогіка**

Спеціальність: **014.021 Середня освіта. Англійська мова і література**

Освітня програма: **Середня освіта. Мова і література (англійська, німецька), перша – англійська**

Мелітополь, 2021

1. Опис навчальної дисципліни

Виробнича практика (педагогічна)

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

Філологічний факультет

Освітня програми: Середня освіта. Мова і література (англійська, німецька),
перша – англійська

Мова навчання: українська

Розробники: Матюха Г.В., кандидат педагогічних наук, доцент

Затверджено
на засіданні кафедри
методики викладання
германських мов
Протокол № 1 від
30 серпня 2021 р.
Завідувач кафедри:
Гуров С.Ю.

О Матюха Г.В., 2021

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Коноваленко Т.В.

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, ступінь вищої освіти, галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів: денна форма навчання – 9	Рівень вищої освіти: <i>другий (магістерський)</i> . Ступінь вищої освіти: <i>магістр</i>	Обов'язкова	
БЛОКІВ – 3	Галузь знань: 01	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: денна форма навчання – 270	Освіта/Педагогіка Спеціальність: 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література	1-й	-
		Семестр 2-й	
		Вид контролю: <i>диференційований залік</i>	

2. Мета виробничої практики (педагогічної)

Метою виробничої практики (педагогічної) є практична підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців у галузі «Освіта» з широким доступом до працевлаштування в закладі середньої освіти та подальшого навчання, практичне удосконалення творчих професійних якостей особистості вчителя англійської мови, здійснення професійної діяльності відповідно до нового Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 року та концепції НУШ, отримання міцної бази практичних знань, навичок і

вмінь щодо організації освітнього процесу, визначення цілей і змісту навчання, добору й використання новітніх технологій навчання, а також способів навчання та виховання на матеріалі іноземної мови, реалізація основних професійних функцій учителя іноземної мови в старшій школі.

Формування в здобувачів вищої освіти здатності вирішувати педагогічні проблеми, практично розв'язувати складні завдання іншомовної освіти, виявляти спроможність ефективно застосовувати на практиці засвоєні знання в галузі методики навчання іноземної мови, враховуючи як традиційні, так й інноваційні підходи до вирішення проблем іншомовної філологічної освіти в закладах середньої освіти, формування професійних умінь здійснювати науково-дослідну роботу в галузі методики навчання іноземної мови, аналізувати та систематизувати наукові факти, готувати публікації, узагальнюючи досвід інших учителів і свій власний.

3. Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування дисципліною:

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в профільній школі.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області і розуміння суті професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність свідомо визначати цілі власного професійного й особистісного розвитку, організовувати власну діяльність, працювати автономно та в команді.

ЗК 6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; критично оцінювати й аналізувати власну освітню та професійну діяльність; здатність до навчання впродовж життя.

ЗК 8. Здатність проводити дослідницьку роботу, дотримуючись академічної доброчесності, визначати цілі та завдання, обирати методи дослідження, аналізувати результати.

ЗК 9. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми з відповідною аргументацією, застосовувати інноваційні методи й технології, генерувати нові ідеї.

ЗК 10. Здатність організувати освітній процес на засадах педагогічного партнерства з урахуванням можливостей для створення сприятливих психологічних умов для здоров'я, безпеки і соціальної інтеграції осіб, що навчаються.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 4. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, застосовуючи сучасні підходи, методи й технології навчання іноземної мови та світової літератури.

ФК 5. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської, німецької мов, теорії та історії світової літератури та культури у процесі навчання.

ФК 6. Здатність орієнтуватися у літературному процесі в історико-культурному контексті та використовувати знання іноземних мов і світової літератури для формування національної свідомості, культури, ціннісних орієнтацій учнів.

ФК 9. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації освітніх цілей.

ФК 11. Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з англійської та німецької мов і зарубіжної літератури.

ФК 12. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу.

ФК14 Здатність цілевизначення, планування освітнього процесу та прогнозування його наслідків і результатів; уміння і здатність до прийняття обґрунтованих рішень.

4. Результати навчання

Знання

ПРН 4 – знання теоретичних основ та основних тенденцій методики навчання англійської, німецької мов та зарубіжної літератури на старшому етапі у закладах загальної середньої освіти;

ПРН 7– знання основ загальнотеоретичних та професійних дисциплін в обсязі, необхідному для проведення науково-дослідної роботи; правил академічної доброчесності; норм цитування у процесі написання наукових робіт;

Уміння

ПРН 15 – володіти сучасними технологіями організації навчального процесу й оцінки досягнень учнів на старшому етапі навчання; ефективно будувати освітній процес;

Комунікація

ПРН 16 – уміння застосовувати отримані знання у процесі вирішення науково-методичних і навчально-виховних завдань з урахуванням вікових, індивідуально-типологічних, соціально-психологічних особливостей учнівських колективів загалом, кожного учня зокрема і конкретних педагогічних ситуацій; під час розв'язання складних задач і проблем, що потребують оновлення та інтеграції знань, у тому числі в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог; прогнозувати, проєктувати та моделювати освітній процес;

ПРН 18 – уміти аргументувати власні судження, зрозуміло і недвозначно комунікувати власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються;

Автономія і відповідальність

ПРН 19 – систематично підвищувати рівень своєї професійної діяльності; зокрема, шляхом провадження дослідницької та/або інноваційної діяльності з урахуванням принципу самостійності з метою запобігання академічному плагіату;

ПРН 20 – вміти самоорганізовуватись, здійснювати рефлексію, самоаналіз та самокорекцію здійснюваної професійної діяльності; самовдосконалюватися протягом життя, нести відповідальність за навчання інших;

ПРН 22 – оцінювати педагогічні інновації щодо вивчення мов та літератури, навчальний матеріал, визначати доцільність їх впровадження в освітній процес закладу освіти;

ПРН 23 – оцінювати і вдосконалювати особистий інтелектуальний та професійний рівень з метою забезпечення конкурентоспроможності відповідних фахових послуг.

5. Програма навчальної дисципліни

БЛОК I. Навчальна робота в школі

Складання тематичного плану уроків на основі планів учителів. Планування окремих уроків та серій уроків спільно з методистом-учителем або у формі консультації з ним. Проведення уроків за складеним планом. Відвідування уроків учителів та студентів-практикантів. Проведення поелементного та комплексного аналізу відвіданих уроків за схемою. Виготовлення наочних посібників, роздавального дидактичного матеріалу. Дотримання психолого-педагогічних та гігієнічних вимог до уроку. Проведення психолого-педагогічного аналізу уроку. Проведення додаткових занять із учнями, які відстають у навчанні.

БЛОК II. Виховна робота в школі

Планування на період педагогічної практики роботи з класом (на основі плану роботи школи і класного керівника та з урахуванням можливостей і здібностей студента). Планування та підготовка позакласних виховних заходів англійською мовою з урахуванням рекомендацій класного керівника та вчителя англійської мови. Проведення позакласних виховних заходів за планом. Відвідування та аналіз позакласних виховних заходів, що проводяться вчителями школи та студентами-практикантами.

БЛОК III. Науково-дослідницька робота в школі

Проведення психолого-педагогічних досліджень з метою вивчення особистості учня, виконання науково-дослідницьких завдань (за вибором), участь у психолого-педагогічних, наукових і методичних семінарах (виступ із підготовленою доповіддю з окремого питання, участь в обговоренні інших питань), проведення експериментів за дипломними дослідженнями, впровадження розроблених комплексів вправ у практику викладання англійської мови на старшому етапі навчання.

6. Критерії оцінювання за видами завдань

Максимальна кількість балів – 100 (за дисциплінами: педагогічні науки – 20 балів, англійська мова – 30 балів, німецька мова – 30 балів, зарубіжна література – 20 балів)

Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та критерії до їх зарахування
Розробка планів-конспектів уроків	5 балів за всі залікові плани уроку (2 бали – за стисле викладення основних пунктів плану, помилки у визначенні основних цілей уроку, граматичні помилки у викладенні іншомовного матеріалу; 3 бали – за незначні помилки у визначенні основних цілей уроку, за неповне викладення навчального матеріалу в

	<p>ході уроку, незначні граматичні помилки у викладенні іншомовного матеріалу; 4 бали – за правильне визначення цілей уроку, логічну будову плану уроку, повне розгорнуте викладення навчального матеріалу, проте недостатнє використання дидактичного матеріалу, мотиваційних засобів навчання; 5 балів – за правильне визначення цілей уроку, логічну й цікаву будову плану уроку, повне розгорнуте викладення навчального матеріалу, використання дидактичного матеріалу, мотиваційних засобів навчання; інноваційних методів викладання мови, технічних засобів навчання</p>
Проведення залікових уроків	<p>5 балів (2 бали – за непослідовну презентацію навчального матеріалу, помилки у структуруванні уроку, граматичні помилки в мові; робота тільки за підручником, нехтування технічними засобами навчання; 3 бали – за послідовну презентацію навчального матеріалу, проте з порушенням етапів навчання матеріалу, не суттєві помилки у структуруванні уроку, незначні граматичні помилки в мові; робота за підручником з використанням дидактичних матеріалів,</p>

	<p>нехтування технічними засобами навчання; слабка мотиваційна база уроку; 4 бали – за послідовну презентацію навчального матеріалу з дотриманням послідовності етапів навчання матеріалу, чітка структура уроку, грамотна мова вчителя; робота за підручником з використанням дидактичних матеріалів і технічних засобів навчання; достатня мотиваційна база уроку; 5 балів – за послідовну презентацію навчального матеріалу з дотриманням логічної послідовності етапів навчання матеріалу, чітка структура уроку, грамотна мова вчителя; робота за підручником з використанням дидактичних матеріалів, вміле застосування технічних засобів навчання; використання інноваційних методів навчання, висока мотиваційна база уроку;</p>
Розробка і проведення виховного заходу з іноземної мови для учнів старших класів	<p>5 балів (1 бал – за цікаву ідею і зміст заходу, не суттєві помилки у структуруванні заходу, незначні порушення принципів організації виховної роботи – добровільності й зв'язку з навчальним матеріалом уроку; слабка мотиваційна база заходу; 2 бали – за цікаву ідею і зміст заходу, не суттєві помилки у структуруванні</p>

	<p>заходу, достатню мотиваційну базу заходу, активну участь старшокласників в розробці й проведенні заходу; 3 бали – за цікаву ідею і зміст заходу, не суттєві помилки у структуруванні заходу, достатню мотиваційну базу заходу, активну участь старшокласників в розробці й проведенні заходу; 4 бали – за цікаву ідею і зміст заходу, високу мотиваційну базу заходу, активну участь старшокласників в розробці й проведенні заходу; використання дидактичних матеріалів, 5 балів – за цікаву ідею і зміст заходу, високу мотиваційну базу заходу, активну участь старшокласників в розробці й проведенні заходу; використання дидактичних матеріалів, вміле застосування технічних засобів навчання; використання інноваційних методів навчання, залучення учнів інших вікових груп, батьків до участі в заході.</p>
Написання аналізу уроку іноземної мови	<p>5 балів (1 бал – невідповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, помилкове визначення цілей навчання, помилкове визначення етапів уроку, не визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, 2 бали – невідповідність структури</p>

	<p>аналізу уроку вимогам його оформлення, помилкове визначення цілей навчання, визначення етапів уроку, помилкове визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, помилково визначена результативність уроку, 3 бали – відповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, проте з неточністю, визначення цілей навчання, але без зазначення шляхів їх реалізації, визначення етапів уроку, помилкове визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, помилково визначена результативність уроку, 4 бали – неточна відповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, визначення цілей навчання, визначення етапів уроку, визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, 5 балів - відповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, належне визначення цілей навчання та шляхів їх реалізації, правильне визначення етапів уроку з їх детальною характеристикою, визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, зазначення мотиваційного потенціалу, визначення форми проведення уроку, відповідність</p>
--	--

	використаних прийомів поставленим цілям.
Написання самоаналізу уроку іноземної мови	<p>5 балів (1 бал – невідповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, помилкове визначення цілей навчання, помилкове визначення етапів уроку, не визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, 2 бали – невідповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, помилкове визначення цілей навчання, визначення етапів уроку, помилкове визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, помилково визначена результативність уроку, 3 бали – відповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, проте з неточністю, визначення цілей навчання, але без зазначення шляхів їх реалізації, визначення етапів уроку, помилкове визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, помилково визначена результативність уроку, 4 бали – неточна відповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, визначення цілей навчання, визначення етапів уроку, визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, 5 балів -</p>

	відповідність структури аналізу уроку вимогам його оформлення, належне визначення цілей навчання та шляхів їх реалізації, правильне визначення етапів уроку з їх детальною характеристикою, визначення цінності мовного і мовленнєвого матеріалу, зазначення мотиваційного потенціалу, визначення форми проведення уроку, відповідність використаних прийомів поставленим цілям.
Підготовка повної звітної документації	1 бал
Підготовка фотозвіту	1 бал
Підготовка відеоматеріалів	1 бал
Використання дидактичних матеріалів до конспектів уроків	1 бал
Своєчасне складання заліку	1 бал

7. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		

64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методи контролю

Виробнича практика (педагогічна) (вчитель-практикант) оцінюється у 2-му семестрі I-го року навчання в магістратурі. Саме тоді перевіряється здатність студента розуміти учнів, планувати освітній процес, організовувати роботу учнів на уроці, організовувати оцінювання навчальних досягнень учнів, керувати власним професійним розвитком. Оцінювання відбувається за критеріями, зазначеними у Програмі. Пропонується оцінити десять залікових уроків, проведених здобувачами. Два залікові уроки відвідує та оцінює за визначеними критеріями викладач, а вісім – шкільний учитель англійської мови (ментор), за яким закріплений здобувач.

Усний контроль, практична перевірка під час проведення залікових уроків – *поточний контроль*, контроль виконання завдань практики – презентації, творчі звіти, оцінювання – *підсумковий контроль* – диференційований залік.

9. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про вищу освіту» (від 01.07.2014 № 1556-VII). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;
2. Закон України «Про освіту» (від 05.09.2017 № 2145-VIII). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;
3. Запровадження елементів STEAM-технологій в освітній простір гімназії: методичний посібник/ Ж. В. Федірко, Н. В. Дуняшенко. – Кропивницький: КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2020. – 80 с.
4. Інформаційно-комунікативні технології для якісної сучасної освіти. Методичний посібник : Українсько-польський досвід у програмі «Класна школа» / Ред. Вербицька П., Лучинська А., Магерський І. Педан-Слепухіна О. — Львів, 2016. 178 с.
5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.07.2018 № 776 «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>;
6. Організація освітнього процесу в школах України в умовах карантину: аналітична записка / Л. Гриневич, Л. Ільч, Н. Морзе, В. Прошкін, І. Шемелинець, К. Линьов, Г. Рій]. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2020. 76 с.
7. Педагогіка якості освіти: планування роботи закладу загальної середньої освіти: науково-практичний коментар у запитаннях та відповідях [Електронне видання] / І. Г. Осадчий. – Київ: ДООУ «Навчально-методичний центр з питань якості освіти». – 65 с.
8. Положення про освітню програму підготовки здобувачів вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (наказ від 03.04.2020р. №07/01-05) URL: <https://mdpu.org.ua/osvita/monitoring-yakosti-osv-diynosti/>

9. Постанова Кабінету міністрів України від 25.06.2020 № 519 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>;
10. Почни з головного: навчально-методичний збірник-тренажер з питань вивчення законодавства України у сфері загальної середньої освіти / Моравська Н.С., Ящишин І.В., Музика М.С., Ручаковський А.М.: управління Державної служби якості освіти у Тернопільській області. – 2020.
11. Google Sites (Сайти) як засіб узагальнення професійного досвіду педагогічного працівника : практичний посібник / К. Р. Колос. – Житомир : Видавництво «О. О. Євенок», 2016. – 99 с.
12. Типова програма «Методика навчання англійської мови». Освітній ступінь бакалавра. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 126 с.
13. Richards, J. C. (2015) Key Issues in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
14. Ur, P. (2012) A Course in English Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 2nd edition.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Реалізація на уроках іноземної мови педагогічного досвіду педагогів-новаторів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://referatok.com.ua/pedagogika/realizaciya-na-urokah-inozemnoji-movipedagogichnogo-dosvidu-pedagogiv-novatoriv>
2. A Guide to Continuing Professional Development – Formal observations. (2012) London: British Council. [online] Available from: [https://englishagenda.britishcouncil.org/sites/default/files/filefield_paths/c226_cpd_formal_ob servations_report_v4_1.pdf](https://englishagenda.britishcouncil.org/sites/default/files/filefield_paths/c226_cpd_formal_ob%20servations_report_v4_1.pdf).
3. Borg, S. (2015) Teacher Research for Professional Development in Innovation in English Language Teacher Education / Pickering, G. and Gunashekar, P. (Eds.). New Delhi: British Council. P. 23 – 28. [online] Available

from:

http://englishagenda.britishcouncil.org/sites/default/files/attachments/tec14_papers_final_online.pdf.

4. Borg, S. (2017) Twelve tips for doing teacher research in University of Sydney Papers in TESOL. [online] Available from: http://faculty.edfac.usyd.edu.au/projects/usp_in_tesol/pdf/volume12/Article06.pdf
5. British Council. Continuing professional development. [online] Available from: <https://www.teachingenglish.org.uk/professional-development/teachers>.
6. British Council (2012) Creating an inclusive learning experience for English language learners with specific needs: Case studies from around the British Council's global network. [online] Available from: <http://www.teachingenglish.org.uk/article/creating-inclusive-learningexperience-english-language-learners-specific-needs>.
7. Budden, Jo. Writing activities. [online] Available from: www.teachingenglish.org.uk/activities/writing-activities.